

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

22 aprilie 2010*

În cauza C-346/08,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 226 CE, introdusă la 25 iulie 2008,

Comisia Europeană, reprezentată de domnul P. Oliver și de doamna A. Alcover San Pedro, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat de domnul L. Seeboruth, în calitate de agent, asistat de domnul D. Wyatt, QC,

pârât,

* Limba de procedură: engleza.

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnii G. Arestis, J. Malenovský, T. von Danwitz și D. Šváby (raportor), judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 10 decembrie 2009,

pronunță prezenta

Hotărâre

- ¹ Prin cererea introductivă, Comisia Comunităților Europene solicită Curții să constate că, prin faptul că nu a asigurat aplicarea Directivei 2001/80/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2001 privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații de ardere de dimensiuni mari (JO L 309, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 7, p. 210) în privința centralei electrice exploatare de Rio Tinto Alcan Smelting and Power (UK) Ltd (denumită în continuare „Alcan”) la Lynemouth, în nord-estul Angliei (denumită în continuare „centrala din Lynemouth”),

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul acestei directive.

Cadrul juridic

- 2 Directiva 2001/80, care a înlocuit Directiva 88/609/CEE a Consiliului din 24 noiembrie 1988 privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații de ardere de dimensiuni mari (JO L 336, p. 1), se înscrie în cadrul strategiei comunitare de combatere a acidifierii și are ca obiect limitarea emisiilor de dioxid de sulf, de oxizi de azot și de praf provenind de la instalațiile de ardere de dimensiuni mari a căror putere termică instalată este mai mare sau egală cu 50 MW. Limitarea în cauză este realizată în cadrul anexelor III-VII la Directiva 2001/80, care prevăd că acestor instalații li se aplică anumite valori limită de emisie, exprimate în concentrațiile maxime ale acestor substanțe poluante în gazele de ardere.

- 3 Considerentele (6) și (11) ale Directivei 2001/80 afirmă:

„(6) Instalațiile de ardere existente de dimensiuni mari au o contribuție importantă la emisiile de dioxid de sulf și de oxizi de azot în cadrul Comunității, fiind necesar ca aceste emisii să fie reduse. De aceea, trebuie să se adapteze abordarea în funcție de diferitele caracteristici ale sectorului instalațiilor de ardere de dimensiuni mari din statele membre.

[...]

(11) Instalațiile de producere a energiei electrice reprezintă o parte semnificativă a sectorului instalațiilor de ardere de dimensiuni mari.”

4 Articolul 1 din directiva menționată prevede:

„[Aceasta] se aplică instalațiilor de ardere a căror putere termică instalată este mai mare sau egală cu 50 MW, indiferent de tipul de combustibil utilizat (solid, lichid sau gazos).”

5 Articolul 2 din aceeași directivă are următorul conținut:

„În sensul prezentei directive:

[...]

(7) «instalație de ardere» înseamnă orice aparat tehnic în care combustibilii se oxidează complet pentru a se folosi energia termică astfel generată.

Prezenta directivă se aplică numai instalațiilor de ardere proiectate pentru producerea de energie, cu excepția celor care folosesc direct produsele de ardere în procese de fabricație. În mod specific, această directivă nu se aplică următoarelor instalații de ardere:

- (a) instalații în care produsele de ardere sunt utilizate pentru încălzirea directă, uscarea sau orice alt tratament al obiectelor sau al materialelor, de exemplu pentru reîncălzirea cuptoarelor, a cuptoarelor [a se citi «cupoarele de reîncălzire și cupoarele»] pentru tratare la căldură;
- (b) instalații post-ardere, adică orice aparat tehnic proiectat pentru a purifica gazele reziduale prin ardere și care nu este exploatat ca o instalație de ardere independentă;
- (c) instalații pentru regenerarea catalizatorilor de cracare;
- (d) instalații pentru conversia hidrogenului sulfurat în sulf;
- (e) reactoare folosite în industria chimică;
- (f) cuptoare de preîncălzire a cocsului;

- (g) caupere;

- (h) orice aparat tehnic care se folosește la propulsia unui vehicul, a unei nave sau a unui aparat de zbor;

- (i) turbine cu gaz folosite pe platformele maritime;

- (j) turbine cu gaz care au fost autorizate înainte de 27 noiembrie 2002 sau care, în conformitate cu opinia autorității competente, fac obiectul unei cereri complete de autorizare până la 27 noiembrie 2002, cu condiția ca instalația să înceapă să funcționeze până la 27 noiembrie 2003, fără a aduce atingere articolului 7 alineatul (1) și anexei VIII A și B.

Prezenta directivă nu se aplică instalațiilor care funcționează cu motoare diesel, pe benzină sau pe gaz.

În cazul în care două sau mai multe instalații distincte noi sunt dispuse astfel încât, având în vedere factorii de ordin tehnic și economic, gazele reziduale produse de acestea pot fi eliberate, în conformitate cu opinia autorităților competente, printr-un coș comun, ansamblul format de aceste instalații se consideră ca o singură unitate;

[...]"

- 6 Conform articolului 4 alineatul (3) din Directiva 2001/80, statele membre aveau obligația să realizeze reduceri semnificative ale emisiilor instalațiilor de ardere existente până cel târziu la 1 ianuarie 2008, fie prin luarea de măsuri adecvate pentru a garanta că instalațiile în cauză existente respectă valorile limită de emisie stabilite în anexele la această directivă, fie prin garantarea faptului că instalațiile menționate fac obiectul unui plan național de reducere a emisiilor (denumit în continuare „PNRE”). Potrivit articolului 4 alineatul (6) din directiva menționată, statele membre care au ales să aplice un PNRE aveau obligația de a-l comunica Comisiei până cel târziu la 27 noiembrie 2003, iar aceasta din urmă trebuia să evalueze, în termen de șase luni de la această comunicare, dacă planul îndeplinea sau nu îndeplinea condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (6) menționat.

Procedura precontencioasă

- 7 Prin scrisoarea din 27 noiembrie 2003, Regatul Unit a transmis Comisiei prima versiune a PNRE-ului său, în care centrala din Lynemouth figura printre instalațiile de ardere în privința cărora era aplicabilă Directiva 2001/80. La 28 aprilie 2005, statul membru menționat a prezentat un PNRE actualizat, în care figura de asemenea respectiva instalație. Cu toate acestea, Regatul Unit nu a mai inclus instalația în cauză în versiunea revizuită a PNRE pe care a transmis-o Comisiei la 28 februarie 2006.
- 8 Prin scrisoarea din 4 septembrie 2006, Comisia a indicat Regatului Unit că, în opinia sa, această eliminare nu era conformă cu Directiva 2001/80. În răspunsul său din 2 februarie 2007, statul membru în cauză a susținut că centrala din Lynemouth trebuia să beneficieze de excepția generală prevăzută la articolul 2 punctul 7 din această directivă pentru motivul că era complet integrată în cadrul unei întreprinderi de topire a aluminiului și nu servea decât la producerea acestui metal. Regatul Unit a subliniat de asemenea impactul redus asupra mediului al acestei centrale și riscul ca Alcan să fie nevoită să înceteze exploatarea respectivei întreprinderi de topire a

alumiului în cazul în care centrala electrică ar fi supusă limitărilor prevăzute de directiva menționată.

- 9 La 29 iunie 2007, Comisia a adresat Regatului Unit o scrisoare de punere în întârziere, la care acest stat membru a răspuns printr-o scrisoare din 31 august 2007.

- 10 Întrucât a considerat acest răspuns nesatisfăcător, la 23 octombrie 2007, Comisia a adresat Regatului Unit un aviz motivat prin care îl invita ca, în termen de două luni de la primirea acestuia, să pună capăt neîndeplinirii obligațiilor care îi era imputată.

- 11 Întrucât argumentele prezentate de Regatul Unit în scrisoarea din 21 decembrie 2007 ca răspuns la avizul motivat menționat nu au fost convingătoare, Comisia a introdus prezenta acțiune.

Cu privire la acțiune

Argumentele părților

- 12 Comisia susține că Directiva 2001/80 se aplică în privința centralei din Lynemouth și amintește că Regatul Unit împărtășea inițial acest punct de vedere, întrucât inclusese această instalație în diferitele versiuni ale PNRE-ului său și nu a eliminat-o din acesta decât în versiunea revizuită care i-a fost transmisă la 28 februarie 2006.

13 Potrivit Comisiei, Directiva 2001/80 se aplică tuturor instalațiilor de ardere, cu excepția celor care sunt excluse în mod expres la articolul 2 punctul 7 din aceasta, și anume:

- instalațiile de ardere care nu sunt proiectate pentru producerea de energie (în continuare „excepția 1”);

- instalațiile de ardere care folosesc direct produsele de ardere în procese de fabricație (în continuare „excepția 2”);

- instalațiile menționate la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(f) din directiva menționată, care constituie ilustrări ale excepțiilor 1 și 2, precum și

- diversele excepții *sui-generis* enumerate la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (g)-(j) din directiva menționată și la articolul 2 punctul 7 al treilea paragraf din aceeași directivă.

14 Comisia susține că toate instalațiile avute în vedere la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(f) din Directiva 2001/80 se încadrează în excepțiile 1 sau 2 și că este logic ca acestea să nu fie incluse în domeniul de aplicare al respectivei directive, întrucât nu le sunt aplicabile cu ușurință metodologia sau valorile limită de emisie stabilite de această directivă. Comisia afirmă în această privință că Directiva 2001/80 urmărește să reglementeze emisiile provocate de arderea (oxidarea) unor combustibili

și că procedeul prin care sunt calculate valorile limită de emisie se bazează pe ipoteza că emisiile preconizate ca urmare a arderii combustibilului utilizat pentru a alimenta instalația de ardere sunt previzibile. În cazul în care gazele de ardere calde ce provin din procesul de ardere a combustibilului se amestecă cu alte substanțe care nu sunt asociate în mod normal cu un proces de ardere înaintea emisiei, rezultatele nu ar fi suficient de previzibile și nu ar putea fi aplicate valorile limită de emisie stabilite de directiva menționată în ceea ce privește arderea unui combustibil.

- 15 În schimb, Comisia recunoaște că instalațiile avute în vedere la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (g)-(j) din Directiva 2001/80 nu se raportează nici la excepția 1, nici la excepția 2 și afirmă că acestea corespund unor excepții *sui-generis*.
- 16 În ceea ce privește mai ales „cauperele” menționate la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf litera (g) din Directiva 2001/80, ce reprezintă exemplul pe care Regatul Unit își bazează în cea mai mare parte poziția, Comisia afirmă că aceste „caupere” sunt echipate cu cărămizi refractare ce sunt încălzite prin contactul direct cu gazele de ardere calde produse prin arderea combustibilului, cărămizile calde fiind apoi utilizate pentru a încălzi aerul rece care circulă pe deasupra acestora pentru a produce „curentul de aer cald” care este apoi injectat în furnal. Ținând seama de încălzirea cărămizilor, aceste „caupere” s-ar deosebi în mod fundamental de orice alt tip de instalație de ardere. În plus, s-ar produce în mod frecvent fisuri în învelișul de cărămidă al camerelor, fisuri care ar duce la contaminarea gazului produs în urma arderii cu gazele de furnal care nu au fost arse. Ca urmare a acestor două elemente, valorile limită de emisie stabilite de directiva menționată nu ar fi aplicabile cu ușurință în ceea ce privește „cauperele”.
- 17 Comisia subliniază că niciuna dintre instalațiile avute în vedere de dispozițiile care se raportează la excepția 2 nu implică utilizarea energiei electrice în cadrul unui proces de fabricație sau utilizarea produselor de ardere în afara instalației de ardere înseși.

- 18 Dacă nu este contestat faptul că centrala din Lynemouth nu este vizată de excepția 1, aceasta nu poate beneficia nici de excepția 2, întrucât nu ar folosi în mod direct produsele de ardere în procese de fabricație.
- 19 Comisia arată că, în cazul în care s-ar admite că folosirea directă în cadrul unui proces de fabricație a electricității produse de o centrală electrică face ca aceasta să se încadreze în sfera excepției 2, numeroase instalații de ardere de dimensiuni mari ar fi excluse din domeniul de aplicare al Directivei 2001/80, ceea ce ar avea consecințe grave asupra mediului.
- 20 Comisia menționează că centrala din Lynemouth ocupă poziția a noua în ierarhia întreprinderilor care emit cel mai mult dioxid de sulf din Regatul Unit, reprezentând aproximativ 4 % din totalul emisiilor declarate de respectivul stat membru în ceea ce privește acest gaz poluant.
- 21 Regatul Unit susține că o centrală electrică ce este destinată să furnizeze electricitate unei uzine de producere a aluminiului prin electroliză și care este construită exclusiv în acest scop face parte dintr-un dispozitiv tehnic ce cuprinde o instalație de ardere destinată producerii de energie, ce utilizează direct produsele de ardere în cursul operațiunilor din cadrul procesului de fabricație și, în consecință, îndeplinește condițiile stabilite la articolul 2 punctul 7 din Directiva 2001/80 referitoare la excluderea din domeniul de aplicare al acesteia.
- 22 În primul rând, Regatul Unit afirmă că electricitatea produsă este folosită în mod direct pentru operațiunile de fabricare a aluminiului. Contrar susținerilor Comisiei, uzina exploatată de Alcan nu ar putea utiliza în același mod electricitatea provenită din rețeaua națională.

23 În al doilea rând, Regatul Unit afirmă că electricitatea produsă de o centrală care funcționează pe bază de cărbune constituie un produs indirect al arderii. Or, articolul 2 punctul 7 din Directiva 2001/80 nu s-ar referi la utilizarea directă a produselor directe ale arderii, ci la utilizarea directă a produselor de ardere. Energia, precum electricitatea, produsă prin oxidarea combustibililor ar trebui considerată un produs de ardere, întrucât numai instalațiile de ardere în care sunt oxidați carburanții în vederea producerii de energie sunt avute în vedere de această directivă. Articolul 2 punctul 7 menționat nu ar preciza că nu se referă decât la produsele directe ale arderii și ar fi contraindicat să se efectueze o interpretare în acest sens. Ar trebui să existe o legătură directă nu între ardere și procesul de fabricație, ci între produsele de ardere și procesul de fabricație. Or, în speță ar exista o legătură directă între electricitatea produsă pe baza arderii și procesul de fabricație folosit, întrucât electricitatea este utilizată în cadrul acestuia din urmă pentru producerea aluminiului.

24 Menționarea, la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf litera (g) din Directiva 2001/80, a „cauperelor” ar confirma faptul că excepția nu se aplică numai în sensul restrâns invocat de Comisie. În această privință, Regatul Unit amintește că din sistemul inițial care figura la articolul 2 punctul 7 din Directiva 88/609 reiese că tehnicile enumerate la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(g) din Directiva 2001/80 constituie exemple specifice de instalații de ardere care sunt excluse din domeniul de aplicare al acestei din urmă directive fie pentru că nu sunt destinate producerii de energie, fie pentru că folosesc direct produsele de ardere în cadrul unui proces de fabricație. Or, aerul cald utilizat în „caupere” nu ar fi încălzit direct prin oxidarea combustibilului, ci indirect, ca urmare a oxidării combustibilului care încălzește cărămizile refractare, care încălzesc la rândul lor aerul care alimentează operațiunile din cadrul procesului de fabricație. Energia produsă indirect în acest mod ar fi în mod întemeiat asimilată unui produs de ardere în sensul articolului 2 punctul 7 din Directiva 2001/80, chiar dacă este vorba despre un produs indirect al arderii, la fel cum electricitatea ar constitui un astfel de produs indirect în cazul centralei din Lynemouth. Potrivit unei interpretări corecte a articolului 2 punctul 7 menționat, legătura dintre „cauper” și furnal ar fi de același tip ca legătura dintre centrala din Lynemouth și întreprinderea de topire a aluminiului exploatată de Alcan. Ambele ar fi surse de energie specializate, integrate în cadrul unor procese de fabricație.

- 25 Contrar celor susținute de Comisie, „cauperele” menționate la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf litera (g) din Directiva 2001/80 nu ar constitui o excepție *sui-generis*. Din cuprinsul articolului 2 punctul 7 din Directiva 88/609 ar reieși în mod clar că excepțiile *sui-generis* sunt avute în vedere la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (h)-(j) din Directiva 2001/80.
- 26 Referitor la argumentul Comisiei potrivit căruia teza susținută de Regatul Unit ar aduce grav atingere aplicabilității Directivei 2001/80, acest stat membru admite că ar fi anormal ca toate instalațiile de ardere care produc electricitate destinată să fie utilizată în mod direct în cadrul unui proces de fabricație să fie excluse de la aplicarea cerințelor acestei directive. Regatul Unit subliniază că o asemenea excludere are loc numai în cazul în care o instalație este concepută exclusiv în scopul de a alimenta cu electricitate un proces de fabricație. Toate exemplele citate la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(i) din directiva menționată ar avea în vedere surse de energie captive, concepute și create în vederea realizării unor procese sau a unor activități desemnate. Regatul Unit afirmă că singurul produs de ardere la care se face referire este cel care include energia.
- 27 Regatul Unit consideră că legiuitorul comunitar a exclus anumite instalații din domeniul de aplicare al Directivei 2001/80 nu pentru a scuti organele de reglementare naționale de anumite inconveniente minore, ci pentru a evalua comparativ avantajele pentru mediu și costul economic al includerii acestor instalații în domeniul de aplicare menționat. Or, în ceea ce privește instalația în cauză, costurile economice și sociale legate de aplicarea directivei menționate ar depăși cu mult, ca urmare a riscului închiderii acestei instalații, care ar duce la pierderea a 4000 de locuri de muncă, directe sau indirecte, într-o regiune în care rata șomajului este ridicată, avantajul redus pentru mediu care ar decurge din această aplicare a directivei, ținând seama de sumele importante investite în cursul anilor trecuți de Alcan pentru a îmbunătăți performanțele în materie de mediu, de obligația de a reduce emisiile de sulf în temeiul Directivei 2008/1/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind prevenirea și controlul integrat al poluării (JO L 24, p. 8), precum și de înlocuirea producției în cauză cu importuri provenind de la instalații din afara Uniunii Europene, mai puțin reglementate din punctul de vedere al mediului. Întrucât

producția de aluminiu consumă multă energie și este supusă astfel unor presiuni, Directiva 2001/80 ar trebui interpretată astfel încât să excludă din domeniul său de aplicare centralele electrice specializate care furnizează electricitate destinată procesului de electroliză.

- 28 Ca răspuns la argumentul Comisiei potrivit căruia, pe de o parte, celelalte uzine de producere de aluminiu au trebuit deja să se adapteze cerințelor Directivei 2001/80 și, pe de altă parte, nu există niciun motiv pentru a acorda un avantaj concurențial uzinei exploatare de Alcan, Regatul Unit afirmă că, dacă centrala din Lynemouth este exclusă din domeniul de aplicare al directivei menționate, aceasta se datorează unor considerații obiective care se aplică în ceea ce privește toate instalațiile ce se găsesc în aceeași situație. Centrala din Lynemouth ar fi singura instalație situată în Spațiul Economic European care cuprinde o sursă de energie captivă, concepută și creată în vederea producerii de electricitate destinată procesului de electroliză.
- 29 Ar fi logic să fie excluse instalațiile de ardere destinate alimentării unor procese de fabricație, întrucât acestea nu ar avea decât un singur „client intern” și nu ar dispune, prin urmare, decât de un singur mijloc de a recupera cheltuielile efectuate pentru a asigura conformitatea cu Directiva 2001/80. În plus, produsele finale ale procesului de fabricație ar constitui materii prime care fac obiectul schimburilor pe piețele internaționale și ar fi afectate de concurența directă a producătorilor stabiliți în afara Uniunii, care sunt supuși unei reglementări mai puțin stricte și care produc cu un cost mai scăzut, pe când instalațiile de ardere nespecializate ar aproviziona numeroși clienți, ar fi adesea deținute de statele membre și nu ar avea concurenți reali.
- 30 Regatul Unit contestă argumentul Comisiei potrivit căruia articolul 2 punctul 7 din Directiva 2001/80 ar conține un principiu general, care trebuie interpretat extensiv, și două excepții de strictă interpretare. Această dispoziție ar cuprinde o definiție

a instalațiilor care sunt incluse în domeniul de aplicare al directivei menționate și definiții ale celor care nu sunt supuse prevederilor directivei. Regatul Unit adaugă că, în orice caz, Curtea s-a pronunțat împotriva interpretării stricte a excepțiilor în cazul în care o astfel de interpretare nu ar fi conformă cu obiectivul urmărit de respectivele excepții (Hotărârea din 26 mai 2005, Kingcrest Associates și Montecello, C-498/03, Rec., p. I-4427, punctele 29 și 32).

Aprecierea Curții

- 31 Problema ridicată de prezenta acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor se referă la aspectul dacă centrala din Lynemouth trebuie considerată o instalație de ardere în privința căreia se aplică Directiva 2001/80.
- 32 Chiar dacă este adevărat că, astfel cum subliniază Comisia, poate părea surprinzător că, după ce a inclus centrala din Lynemouth printre instalațiile de ardere în privința cărora se aplică Directiva 2001/80 în primele două versiuni ale PNRE transmise Comisiei în cursul anilor 2003 și 2005 în conformitate cu această directivă, precum și în toate rapoartele sau documentele întocmite începând cu anul 1990 în conformitate cu Directiva 88/609, care a precedat-o pe aceasta din urmă și care era redactată într-un mod aproape identic în ceea ce privește aspectul în litigiu, Regatul Unit susține în prezent că respectiva centrală nu este supusă cerințelor Directivei 2001/80, această împrejurare nu este relevantă în ceea ce privește întrebarea dacă centrala în cauză este inclusă în domeniul de aplicare al acestei din urmă directive.
- 33 Este cert că centrala din Lynemouth este o instalație de ardere având o putere termică instalată mai mare de 50 MW în sensul articolului 1 și al articolului 2 punctul 7 primul paragraf din Directiva 2001/80.

- 34 Regatul Unit susține însă că respectiva centrală, construită exclusiv în scopul de a furniza electricitate pentru fabricarea aluminiului în întreprinderea de topire alăturată, îndeplinește condițiile de excludere stabilite la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2001/80, potrivit căruia aceasta din urmă se aplică numai instalațiilor de ardere proiectate pentru producerea de energie, cu excepția celor care folosesc direct produsele de ardere în procese de fabricație.
- 35 Este adevărat că electricitatea produsă de centrala din Lynemouth este direct utilizată pentru realizarea operațiunilor de fabricare a aluminiului. Astfel, conform procedurii „Hall-Heroult” aplicat în uzina exploatată de Alcan, alumina alimentează un electrolit în care aceasta se dizolvă și un curent electric trece de la anod către catod descompunând alumina în aluminiu și oxigen și producând în același timp căldura destinată menținerii fuziunii electrolitului.
- 36 Cu toate acestea, după cum afirmă Comisia, electricitatea nu constituie un produs de ardere. Astfel, produsele de ardere sunt gazele reziduale, cenușa și celelalte reziduuri, precum și energia termică produsă cu ocazia arderii, întrucât Directiva 2001/80 definește instalația de ardere drept un „aparat tehnic în care combustibilii se oxidează complet pentru a se folosi energia termică astfel generată”. Curentul electric nu este nici un produs fizic de ardere, nici energie termică, ci rezultă dintr-o serie de operațiuni prin care arderea degajă căldură, care este utilizată pentru a produce, într-un cazan, aburii, care acționează la rândul lor o turbină care, în final, produce electricitatea.
- 37 Pentru a considera că electricitatea constituie un „produs de ardere” ar fi necesar ca această noțiune să fie interpretată într-un mod atât de larg, încât să includă și alte produse care nu rezultă în mod direct dintr-o ardere și care nu corespund semnificației obișnuite a acestei expresii nici în limbajul științific, nici în limbajul curent.

- 38 În plus, articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2001/80 se opune unei astfel de interpretări extensive a noțiunii „produs de ardere”, întrucât are în vedere instalațiile de ardere care folosesc „direct” produsele de ardere în procese de fabricație. Or, nu am putea fi în prezența unei folosiri directe a produselor de ardere într-un proces de fabricație în cazul în care există etape intermediare, precum producerea de electricitate, între ardere și procesul de fabricație.
- 39 Un argument împotriva unei interpretări extensive a noțiunii „produs de ardere” este și faptul că această noțiune definește sfera de aplicare a unei excepții de la o regulă generală. Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, excepțiile sunt de strictă interpretare pentru ca regulile generale să nu fie golite de conținut (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 aprilie 2004, Kapper, C-476/01, Rec., p. I-5205, punctul 72).
- 40 Or, contrar celor susținute de Regatul Unit, este evident că articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2001/80 nu se limitează să precizeze noțiunea „instalație de ardere”, ci exclude anumite instalații din domeniul de aplicare al acestei directive. Caracterul de excepție al acestei dispoziții reiese de altfel în mod explicit din textul său, întrucât aceasta prevede că directiva menționată se aplică în privința instalațiilor proiectate pentru producerea de energie, „cu excepția celor care folosesc direct produsele de ardere în procese de fabricație”.
- 41 O interpretare restrictivă a articolului 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2001/80 se impune cu atât mai mult cu cât excluderea anumitor instalații de ardere din domeniul de aplicare al acestei directive este contrară chiar obiectivului acesteia. Astfel, după cum reiese din considerentele (4)-(6) ale directivei menționate,

aceasta urmărește combaterea acidifierii prin reducerea emisiilor de dioxid de sulf și de oxizi de azot, la care contribuie într-un mod considerabil instalațiile de ardere de dimensiuni mari.

- 42 În sfârșit, întrucât instalațiile de producere a energiei electrice sunt identificate, în cadrul considerentului (11) al Directivei 2001/80, drept principalele instalații de ardere avute în vedere de această directivă, a extinde excepția prevăzută la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din directiva menționată pentru a include centralele electrice a căror producție de electricitate este folosită în mod direct în cadrul unui proces de fabricație ar aduce atingere efectului util al directivei în cauză.
- 43 Din cele de mai sus rezultă că centrala din Lynemouth nu poate beneficia de excepția prevăzută la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2001/80 pentru instalațiile de ardere care folosesc direct produsele de ardere în procese de fabricație.
- 44 Niciunul dintre argumentele invocate de Regatul Unit nu ar putea repune în discuție această constatare.
- 45 În ceea ce privește, în primul rând, argumentul potrivit căruia excepțiile prevăzute de Directiva 2001/80 s-ar baza pe o evaluare comparativă a costurilor determinate de aplicarea valorilor limită de emisie și a avantajelor pentru mediu ce rezultă ca urmare a acestei aplicări, evaluare comparativă al cărui rezultat ar justifica în speță excluderea centralei din Lynemouth din domeniul de aplicare al directivei, trebuie amintit, mai întâi, că nici directiva în cauză, nici lucrările pregătitoare ale acesteia nu prezintă

motivele care justifică atât excluderea generală și abstractă a instalațiilor de ardere ce folosesc direct produsele de ardere în procese de fabricație, cât și exemplele de instalații specifice care figurează la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(g) din Directiva 2001/80.

- 46 Potrivit Comisiei, instalațiile de ardere care se încadrează în aceste excepții au fost excluse din domeniul de aplicare al Directivei 2001/80 din cauza contaminării gazelor reziduale de ardere cu poluanți cu ocazia folosirii directe a produselor de ardere în procesele de fabricație, astfel încât nu le sunt direct aplicabile metodologia și valorile limită de emisie prevăzute în anexele la această directivă în ceea ce privește procesele de ardere izolate. Comisia a demonstrat de asemenea că, pentru toate tipurile de instalații avute în vedere la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(g) din directiva menționată, are loc o contaminare a gazelor reziduale de ardere, pe când, în schimb, este cert că folosirea energiei electrice pentru fabricarea aluminiului nu are efecte asupra emisiilor produse de centrala din Lynemouth.
- 47 Regatul Unit nu contestă existența acestei contaminări a gazelor de ardere în diferitele instalații avute în vedere la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(g) din Directiva 2001/80, însă este de părere că excepțiile nu se bazează pe existența unor dificultăți de aplicare a acestei directive, ci pe o evaluare comparativă a costurilor și a avantajelor.
- 48 Fără a fi necesar să fie stabilită finalitatea exactă a excepțiilor menționate, argumentele Regatului Unit trebuie în orice caz să fie respinse, din moment ce excepția formulată *in abstracto* la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2001/80 nu se poate baza pe o evaluare comparativă a costurilor și a avantajelor. Astfel, chiar dacă este posibil să fie apreciate costurile și avantajele care decurg din aplicarea

valorilor limită de emisie în ceea ce privește o instalație specifică, sau chiar pentru tipuri specifice de instalații, precum cele avute în vedere la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(g) din această directivă, o astfel de apreciere nu poate fi realizată în ceea ce privește instalațiile care folosesc direct produsele de ardere.

- 49 În ceea ce privește, în al doilea rând, argumentul potrivit căruia excepția de care beneficiază „cauperele”, ce figurează la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf litera (g) din Directiva 2001/80, ar demonstra că noțiunea „produs de ardere” trebuie interpretată extensiv și că aceasta include produsele de ardere indirecte, precum curentul electric, este suficient să se rețină că, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 39 din concluzii, această excepție privește utilizarea unui produs direct al arderii, și anume energia termică. Astfel, respectivele „caupere” transmit, prin intermediul cărămizilor refractare, energia termică produsă prin ardere aerului, care este apoi injectat în furnal pentru a favoriza producerea fontei.
- 50 Chiar dacă este adevărat că respectivele „caupere” nu constituie un caz de aplicare a derogării abstracte enunțate la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2001/80, în măsura în care energia termică produsă prin ardere nu este utilizată decât în mod indirect, nu se poate deduce din aceasta că respectiva derogare trebuie interpretată astfel încât să fie excluse din domeniul de aplicare al acestei directive instalațiile care folosesc produse indirecte de ardere în cadrul unui proces de fabricație.
- 51 Astfel cum a admis Comisia, este vorba în acest caz despre o anomalie de redactare, în sensul că respectivele „caupere” constituie o excepție *sui-generis*, iar nu o aplicare a excepției abstracte ce figurează la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din Directiva 2001/80. Comisia a explicat însă, fără a fi contrazisă de Regatul Unit,

care sunt motivele specifice pentru care nu sunt aplicabile cu ușurință în cazul acestui tip de instalație valorile limită de emisie stabilite de directiva menționată, dat fiind că încălzirea cărămizilor refractare face ca respectivul „cauper” să fie fundamental diferit de orice alt tip de instalație de ardere și că apariția frecventă a unor fisuri în învelișul camerei duce la contaminarea gazelor reziduale produse în urma arderii cu gazele de furnal care nu au fost arse. Tot astfel, după cum a arătat avocatul general la nota de subsol care figurează la punctul 40 din concluzii, „cauperele” ard adesea, pentru a economisi energie, gazul care ia naștere în furnale, care este deja poluat, astfel încât, în pofida utilizării celei mai bune tehnici disponibile, nu pot fi respectate valorile limită de emisie stabilite de directiva menționată.

52 Adăugarea, la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (h)-(j) din Directiva 2001/80, a unor derogări suplimentare pentru trei tipuri de instalații care nu mai pot, în mod evident, să se încadreze în excepția generală și abstractă care figurează la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf prima teză din această directivă confirmă de altfel faptul că sensul și aplicabilitatea excepției generale amintite nu pot fi stabilite pe baza unei excepții specifice.

53 Mai trebuie subliniat că niciuna dintre excepțiile specifice menționate la articolul 2 punctul 7 al doilea paragraf literele (a)-(g) din Directiva 2001/80 nu acoperă utilizarea produselor rezultate din ardere în afara instalației de ardere înseși și nici utilizarea energiei electrice în cadrul unui proces de fabricație.

54 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că Directiva 2001/80 se aplică în ceea ce privește centrala din Lynemouth și că acțiunea Comisiei trebuie să fie admisă.

- 55 În consecință, urmează să se constate că, prin faptul că nu a asigurat aplicarea Directivei 2001/80 în privința centralei din Lynemouth, Regatul Unit nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul acestei directive.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 56 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea Regatului Unit la plata cheltuielilor de judecată, iar acesta din urmă a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

- 1) Prin faptul că nu a asigurat aplicarea Directivei 2001/80/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2001 privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații de ardere de dimensiuni mari în privința centralei electrice exploatate de Rio Tinto Alcan Smelting and Power (UK) Ltd la Lynemouth, în nord-estul Angliei, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul acestei directive.**

- 2) **Obligă Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături